

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א
תלמידו של מו"ר פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות המטמון שבירושה

"ואשה פי תדו נדר". כפרשטנו מבאר הדיון שהאיש מפר את נדרי אשתו ובתו, ויש להתבונן בדיון מקדש זה, שיש לאיש פח להפר את נדרי אשתו ובתו, בשונה מנדרי האיש שרק בית דין מפרים אותם?

להבין זאת, נקדים להתבונן בפרשת ירושה שנקמרה בזכות בנות זלפחד, ורש"י אומר שפאטר בנות זלפחד נגשו למשה רבנו ושאלו את שאלתו, נתעלמה ממונו הלקה, ועוד אמרו חז"ל (נ"ב ק"ט): 'ראיה פרשת נחלות להאמר על ידי משה וזכו בנות זלפחד שתאמר על ידו, וקשה, מדוע פרשה זו של ירושה נקמרה בזקא על ידי נשים?

אלא שהירושה היא מצוה יסודית, שקשאים יורש מאביו ספר תורה או אפילו שלחן וקסאות, התפקיד שלו הוא לעשות נחת רוח לה' עם הנכסים שקבל בירושה, וכשישב על פסאו ולצד שלחנו, יודה לה' על הפסא והשלחן שיש לו לשבת ולסעד עלי, ובכה הוא גורם לאביו עליו נשמו.

מעז יצא מתוך

והאדם יורש גם תכונות וטבעים מאביו, וכאשר משתמש בהם לעבודת ה', מוצה בכה את אביו, ודבר זה שנה לטב ולמוטב, ובו שיש לו דעת, יכול להפך את החובות של אביו לזכויות, וכגון שאם אביו היה כפזן, הנו שתמש פטבע הנה להקפיד שלא לשמע לשון ררע ולהממיר בדרים שבין אדם לתברו, שהקפידה מקפיד על כה מאד, שעל כה ביות המקדש עזו חרב, בעזו שזאת חנפ.

והנה בפסוק מבאר את שמוותיהן של בנות זלפחד, הראשונה נקראת מחלה, מלשון מחלה וחלול, שהיא קבלה מאביה את החלי הרחיני שהיה בו שחלל שבת (שפת צ"ח), ואף על פי שאמרו בפרש"י (מוקא בתוספתא ב"ב ק"ט: ד"ה אפילו), שהאז כנו בכה מקושש לשם שמים, בכל זאת תרה בכה חטא, ומחלה הוא גם מלשון מחילה ומחול, ללמוד שאדם שחוזר

בתשובה והוא שומר את השבת, מוחלים לו על כל עוונותיו (פד"א י"ח), ונתגלו נפכת לשמחה ויחולות. ומחלה הוא גם מלשון חלי, שפארמית הוא לשון מתיקות, שהעושה תשובה מאבקה, וזוונותיו נהפכות לזכויות (ויקא פ"ח), וכינו שעשו תשובה על חטא אביו, ראוי שיתחדש על ידו חדוש בדיו הירושה לעם ישראל, שאם אין לאדם בנים, יש ירושה לבנותיו, כי הן צריכות להוריש את עצם המדה הטובה הזאת של התשובה שיש בהן.

תמיד יש תקוה

ועוד ללמוד בנות זלפחד, שאדם שקטא, עליו לבא לבית דין ולבקש עצה מהחכמים שתועיל לתקנתו, וכמו שנהו טענה: 'אבינו מות בפרך... כי חטאו מות', וקעת 'למה יגרע שם אבינו... תנה לנו אחזה', כלומר, שאמנם הוא חטא, אבל קעת למה יגרע שמו, לנו תקנה עבורו על ידי שתתנו לנו נחלה על שמו, בכדי שיהיה תקוה לחטאו על ידי זה.

ורש"י מדיק שבמקום אחר שמוותיהן של בנות זלפחד כתובים בסדר אחר משום שקלן שוות לטובה, והינו שהיה ביניהן אהבה ואהבה זו לזו, ויש לומר שגם משום כה זכו שתורת הירושה נכתבה על ידו. כי גם בנות תורה אמרו: 'ויחן שם ישראל' כאיש אחד בלב אחד, והסבה כזה היא, שרדי לקבל את התורה צריכים להיות מאחדים עם כלם, שהרי כל מצוה היא שיקת לערבות שבין כל עם ישראל, ומפאתה ללמד דעת את האהלת.

וכגון במצות שמיטה, שבעל השדה מקפיד את פירותיו ומצותו נשלמת על ידי הערבות עם העניים שבאים ונהנים מפירות שדהו, ובעל השדה שמקיים את מצות השמיטה, מלמד בכה דעת את חבריו שלה' הארץ ומלוואה. כמו כן תקיעת שופר, עקר מצותה היא 'לשמע' קול שופר והיא נעשית בערבות של השומע והמשמע יחדיו, ומפאת מצוה זו להשמיע לאזרחים את קול השופר ולגרים להם בכה דעת של יראת שמים.

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

הכאב שבתפלון

שלום וברכה. אני בחור מיישיבה חשונה בקרית ספר, אני רוצה לשמר אתכם בדבר מפעים שקרה עמי:

ביום בהיר אחד, התחלתי להרגיש כאבי ראש עזים, בהתחלה לא התייחסתי לזה, אך אחרי שעבר שבוע, חשבתי שכנראה זו בעיה בחסר שעות שינה, דבר שמקבל אצל כל בחור ישיבה, והתחלתי להשלים שעות שינה.

אך הדבר לא עזר, עברו שבועים שבהם דאגתי להשלים את שעות השינה שהיו חסרות לי, והתחלתי כבר מסולל של שינה בכמות של שעות שינה קראו, אך השינה לא הועילה להעביר את כאבי הראש. עד כה, לא ספרתי על כך להורי, אך משראיתי שהמצב לא משתפר, עדכנתי אותם על כך, והם דאגו מאד לשלומי, ואמרו לי לנסות לחתך אקמול, אופסלגין וקדומה וגם אלו לא הועילו.

חשבנו שזה סתם איזה וירוס ונסעתי לבני ברק לרופא, הרופא אמר לי לעשות בדיקות דם, והתוצאות היו שיש חסר מועט של ויטמינים, לקחתי ויטמינים למשך שבועים, וגם זה לא הועיל. נסעתי לרופא אחר, הרופא נתן לי הפניה לנוירולוג, וכן הוא נתן לי הפניה לרופא עינים והיה נכר שהוא לא מבחין בבציה כל שהיא ולכן הוא מנסה להפנות אותי לכל מיני בדיקות שאולי כהו תתגלה הבעיה.

בשלב זה הייתי כבר לאחר חדשים וחצי של סבל איים ונורא מכאבי ראש עזים!!! והסבל מהכאבים האלו, גר את סבל נוסף משבוע גדול שנוצר לי בסדרי היום יום, לא יכלתי ללמד בשעות החרדים ביישיבה, כמובן הרמ"ם ביישיבה חששו לשלומי והציעו לי כל מיני תרופות טבעיות, ובפעל, שום תרופה לא הועילה, המצב הזה קאב מאד להורים, לרמ"ם, לחברים ובמיוחד לי.

ראיתי שהגיעו מים עד נפש, ונקעת לה מקירות לבי שיוציא אותי ממצב הנורא הזה, שזהו סבל שכבר בלתי נסבל.

ערב אחד, הורי מדברים בבית בסלון מה אפסיר לעשות, ופתאום צדה עינה של אמי בספר המיוחד לחתם בר מצוה הנקרא בשם 'הנחת תפלון כהלכתה', ואמרה אולי צריך לבדוק את התפלון, אני הגיע אלי ליישיבה ואמר לי לבדוק בקרית ספר מי יכול לבדוק את התפלון.

« המשך המעשה בעמוד ד' »

לךך שהעוסק בתורה נכנסת בו גם ערמה, ועל כן יש לאשה להמנע מכה, כדי שלא תאבד את מדת התמימות שבה, ובכה תתשל מתפקידה ומתורתה העקרית - להחזיר את התמימות והאמונה בה'.

ולפעמים האשה יכולה להועיל לילד ביראת שמים הרבה יותר ממה שהאבא מועיל לו, שהיא מלמדת אותו יראת שמים, מה שהאבא לא הצליח ללמדו בחרבה זמן שלמד אתו תורה, ולפעמים האבא זוכה ללמוד מאשתו את הנכונות במודות והיראת שמים וזכה להועיל לבניו הרבה ואשרי חלקו.

ירושה לכל החפץ

ובזה יבאר מה שצאמר בפרשתנו [מסעי] בענין בנות צלפחד: "איש בנחלתו ידבקו משות בני ישראל", כי מחמת שכל אב היה מלמד את בתו את האמונה כפי שקבל מאבותיו, לכן כל שבט היה צריך להנשא דוקא לשבט שלו, כי לכל שבט היה את הדרך שלו ולא ראו לערב ביניהם.

והחידוש בתורת הירושה, שאדם שיש לו רק בנות, ירשתו תעבר לבנותיו והחתן של בתו יקבל את הירושה, כי הוא יחשב כבנו של הנפטר, ואדם שאין לו גם בנות, נרשתו עוברת אפילו לשאר הקרוב אליו, ובדיון זה נרמז לגבי הירושה העקרית של האדם, שהיא הירושה הרוחנית שלו, שאדם יכול להוריש ירושה רוחנית של דעת, יראת שמים ותורה לא רק לבניו, אלא לכל מי שקרוב אליו ולחבריו.

לאחר שנקתבה בתורה תורת הירושה, נכתב שיהושה בן נון נסמך על ידי משה רבנו, שגם זה הוא כירושה שמושה רבנו מסר את התורה ליהושה בן נון, ותורת הירושה עצמה נכתבה דוקא על ידי הנשים, כי מקום הניחו משמים לנשים להתגבר ולגלות את סוד הירושה לעם ישראל, מפני שעקר הירושה הרוחנית באה לבן דרך האמא, שהרי דרך האמא נקבע האם תילד יהודי או גוי.

וכמו שמושה רבנו העביר ליהושה בן נון בירושה את התורה שקבל במתן תורה בהר סיני, כך מצינו שדבורה עשתה מעין מתן תורה בשיירתה על הר תבור, וכן גם נשות ישראל הצדקניות מעבירות בירושה את היהדות והיראת שמים לבניהן, כי לנשים יש כח להוריש ולהעביר רוחניות גדולה.

ובעצם כך שנתנת הירושה התחדשה על ידי הנשים - הנשים הורישו לנו בכה ירושה גדולה מאד, והיא היסוד הגדול בתורת הירושה, שלא די להוריש נכסים לילדים, אלא על כל אדם להשקיע בבניו ללמדם יראת שמים, תורה, מצוות, חסד ומעשים טובים, כדי שישבו לו נחת בצמחית קמיו ועליו את נשמתו מעלה בעולם הבא.

תורת האשה

והרוחניות והאמונה התמימה עוברת לבנים בעקר דרך הנשים הצדקניות, שחושבות כל היום מחשבות של אמת ואמונה תמימה בה', שעל כן אסרו חז"ל (סוטה כא) ללמד את האשה תורה, ובארז את השטעם

פניני אגדה

• הרה"ג ר' אליהו קאהן שליט"א
משיגה דרשיתנו •

בדרך לבנות את ירושלים!

'כל המשמח חתן בסעודתו, פאלו בנה אחת מחברות ירושלים' (ברכות ו). צריך להבין מהו הקשר בין שמחת חתן לבנות חרבות ירושלים? אלא נראה לבאר זאת על פי מה שאמרו חז"ל: 'לא חרבה ירושלים אלא על כך שהעמינו דבריהם על דין תורה', כלומר שלא עשו לפנים משורת הדין, ולכל הפחות לבוא לידי פשרה.

והנה השרש שגורם לאדם שאינו מותר הוא שאינו שמח בקולו, ועל פי אין לו רחב לב לומר ולעשות לפנים משורת הדין, או כאשר אדם שרוי בשמחה, לבו מתרחב והוא מסוגל להעביר על מדותיו, לומר לחברו ולנהג עמו לפנים משורת הדין.

ועל כן, כל מי שמשמח חתן, הינו שהוא עצמו שמח ויכול לשמח אחרים בעת שמחתם, הוא בונה בכה אחת מחברות ירושלים, ועוד שבכך שמשמח את החתן, הוא מבא איתו לידי רחבות הדעת שהגרים לו להתנהג במדות הותר ולעשות לפנים משורת הדין, ובכך הוא עוזרו לבנות היבית בירושל' שקמים.

מתיקות ירושת העולם הבא

מדוע בנות צלפחד זכו שפרשת נחלות תכתב בתורה על ידן?

על כך במאמר: 'מתיקות המטמון שבירושה' ובמאמר: 'מתיקות ירושת האשת חיל'

על כך במאמר: 'מתיקות העזר'
של רבי עקיבא' ובמאמר: 'מתיקות החגים בזכות הנשים הצדקניות'

בציור שלפנינו: חמש בנות צלפחד באות לפני משה ויכולות לפניו בתשובה על חטא אביהן ומבקשות לקבל נחלה על שם אביהן כדי לתמן את חטאן ולכותו בחיי עולם הבא. והן מדרות ממעלתו שלא היה מעדת קרח ועדתו, וכפך בחלוו שבמרכיז התמונה, ויכולות משה רבנו שטע מה' את פרשת נחלות וכתב אותה בתורה.

• הרה"מ ר' יוסף מאנדל שליט"א ר"מ בשיבתנו •

שיור אמה על אמה (א)

בתב מרן השו"ע (תקס"ו): 'משקרב בית המקדש, תקנו חכמים שאין בונים לעולם בגין מסידי ומקרי כבניו המלכים, אלא סד אדם את ביתו כסיד ומשינר בו אמה על אמה פנגד הפתח בלא סיד וכר לחורב'.

השו"ע פסק בזה פדעת הרמב"ם שהביאו הטור, שאסור לבנות בגין מסידי כבניו המלכים ובגין כזה שהוא עשוי מסידי בלא, לא מועיל שישנר בו אמה על אמה לא מסידי, אלא יטמא את ביתו כסיד ואחר כך סד כסיד על השית, וישיר אמה על אמה בלא סיד, ובה מועיל מה שמשנר אצל דעת הטור אינה פו, שפגל שמשנר אמה על אמה, אפילו אם עשוי מסידי, מועיל, ונביאם המ"ב וכתב שהמנהג קשיטת הטור.

בתב האליה רבה (ס"א) שאפשר שצריה לשינר אמה על אמה בכל חדר וחדר שבביתו, משום שפגל חדר נקרא בית בפני עצמו, ולהוכיח זאת, הזכיר את דברי 'לקוטי מהרי"ל' שפוטב שזהו קבל בכל הש"ס, היכו שמונך בית פרושו חדר. אך השערי תשובה (ריש תקס"ו) הביא פדחיה לדברי הא"ה את דברי היעב"ג, שדי ששיור אחד לכל חדריו הבית, וסמך לדבר מדין המחזיק בגנטי הור, שאם החזיק בשדה אחת, קנה גם את חבירתה וב"ב טא. וז"ע תוספתא ב"ב פ"ב מה"ה, והוסיף השערי תשובה, שמי שהוסיף ובה חדר חדש, אינו צריה לשינר גם בו אמה על אמה, אלא די בשיור כל שהוא, ועינו עוד.

בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנה להקריב על גבי המזבח, וכן ו'אהבת' לרעה כמיו"ד חשיבו לפני ה' יותר מאשר הקרבת התמידיו, שהרי הקב"ה התריב את בית המקדש בעוון שנאת חנם (ויקרא טו), אלא ודאי שרבי שמעון בן פזי שהלכה כמותו, בא לבאר שהעקר הוא קשיטת רבי עקיבא.

ורבי שמעון בן פזי בא להוסיף על דברי רבי עקיבא, ואומר שהעקר הוא לא רק ו'אהבת' לרעה כמיו"ד, אלא ישנו עקר נוסף, והוא רבי עקיבא בעצמו, ור"ש בן פזי מרמז זאת בדבריו שאמר שהעקר הוא שני תמידיו, כי רבי עקיבא קם את כל השיטות, שקנים ו'זה ספר תולדות אדם', שעסק בתורה בקדשה וסבל פזינות באהבה כשלימד תורה עם תינוקות של בית רבן וכו', וכן קנים בשלמות ו'אהבת' את ה' אלקיך, עד שפסר את נפשו מתוך יסורים מרב אהבתו לה, כאשר סרקה את פשוו במסורות של ברזל, וקבל זאת באהבה וכן הוא עצמו עלה לנחת לה' כקרבן תמידיו וכפר בכל על כל עם ישראל.

התמידיו של רבי עקיבא

וכל אדם יכול לזכות למעלה מעין זו, ובלי שישקרו את פשוו במסורות של ברזל, אלא הרי כל אדם סובל לפעמים פזינות וחלישות הדעת, כעין מסורות של ברזל, מאשתו או מאביו ומאמו או ממפיקיו, וכשהוא שותק ויפקל זאת באהבה, הוא זוכה לעשות בזה נחת רוח לה' כקרבן, ו'זה ספר תולדות אדם', הפזינות והעצר שהוא סובל, זה הספר מוסר שלו שגורם לו לתולדות טובות.

וברבי עקיבא היתה מעלה יתרה מן עזאי ומן זמא, שרבי עקיבא קנים את מה שלימד בתורה וקנים את רצונו ה' ויתברך מאהבתו אליו, בך ששנשא אשה בצעירותו ואף בזוגנותו וקנים בהו ו'אהבת' לרעה כמיו"ד, וכן העמיד תלמידים בצעירותו ובזוגנותו, ובגשותיו ובתלמידיו וקחשב לרבי עקיבא שקנים תמיד של שחר ותמיד של שן הערבים.

וכיון ששנשא אשה, זכה לבנים ולמד אותם בעת שהאכילם שהאכל בהם אוכלים הוא פדגמית הקרבתו ומהאכל הם צריכים לזכר את החסדי ה' שעליהם בביראות אברי גופם המעפלים את המאכלים, כמו שהיו צריכים לזכר בעת הקרבת התמידיו, ונמצא, שאם על ידי בניו קנים את הדעת של התמידיו.

זכירת החסדים בהקרבת הקרבנות

וקרבן תמיד של שחר, ובניינו תפילות שחרית, הוא מבין ומזכיר את חסד האיש שה' ברא שהוא מחיב בעסק התורה, שפן אברהם תקן תפילות שחרית, כמו שפתיבו: ו'ישפם אברהם בבקר' והשפכמותו היתה להעלות את יצחק לעולה ולבסוף הוא שחט את האיל תחת יצחק והזדה לה' על יצחק, אם פן תפילות שחרית היא הודאה על האיש וקרבן של בין הערבים, ובניינו תפילות מנחה, הוא מבין ומזכיר את חסד האשה שה' ברא לאדם שהיא יותר קשירה ועסוקה בעולם המעשה, שפן יצחק תקן תפילות מנחה, כמו

כל ורשת התורה שבעל פה שקבלנו, שרבה מרבי עקיבא ותלמידיו, היא בזכות אשה צדיקה, רחל אשת רבי עקיבא, שבתחלת דרכו שאנא תלמיד חכמים (פסחים טו), ויתכן לומר ששנאתו לא היתה כלפי תלמיד חכמים אמתיים שעדין לא הפיר אותם ואת האמת שבהם, אלא הוא שפגל באבני חכמים צדיקים, פדגמית אלישע בן אבניה שרצה אותו לפני שפקר, שהוא בעל מדות רעות ורצה לנשוו פחמו, ולא דע שפאר תלמיד חכמים אינם פדגמתי ח"ו, ולכן לא רצה להיות תלמיד חכם.

ורק רחל אשתו עמדה לימינו ועודדה אותו להיות תלמיד חכם וחזקה את רוחו שלא להתביש מלמוד את אותיות התורה הקדושה עם תינוקות של בית רבן, עד שגדל למאיר עיני ישראל, וגדלתו העצומה של רבי עקיבא היתה מפני שדע לומר על אשתו: שיל' ושלכם שלה הוא, הפך ממה שתלמידיו הוראשונים טעו ולא פגדו זה את זה, כי אם לא הנה יודע להפיר טובה לאשתו ולהעריף את היראת שמים שפעלה בלבו, לא היה לו את הערה הגדול שיש לו רבי עקיבא הגדול, שבזכותה זכה שלא להתנאש כשאלפי תלמידיו נפטרו, ונעמיד חמשה תלמידים טובים שהאירו את העולם, ובזכותה גדל מאד בתורה, עד שזכה לדרש תלי תלים של הלכות.

עקרי התורה

ועל פן רבי עקיבא אומר (ירושלמי נדרים פ"ט ד'): ו'אהבת לרעה כמיו"ד, זה כלל גדול בתורה, שפסוקים זה מתקנים אצל כל אדם כלפי אשתו (ע' קדושין מא), שהרי עמה הוא חי את רבי ימי חייו, והיא הנה וההבך הטוב ביותר עבור האדם, ובענינו עוד שלש דעות נוספות: בן זמא אומר שהעקר הוא ו'זה ספר תולדות אדם' (ברא ד"ו), ופרשו המפרשים שהעקר הוא צלם אלקים, והינו שהעקר הוא שאדם יעסק בלמוד ספר התורה, כדי שיעל ידי כך ישלים את הצלם אלקים שלו.

ובעין לעקב (פתיחה בשם מדרש): בן זמא אומר: ו'אהבת את ה' אלקיך', שהעקר הוא האמונה בה' ו'אהבתו יתברך, וכן פזי אומר שהעקר הוא: ו'את הפגש אחד מעשה בבקר ואת הפגש השני מעשה בין הערבים', והכריעו שם שהלכה פדבריו ר"ש בן פזי, ולקאוה, דברי כל התנאים מתקבלים על הדעת, מלבד דעתו של רבי שמעון בן פזי שצריה באור, מדיע מצנת התמידיו תהיה המצנה החשובה ביותר?

מעלתו של רבי עקיבא

אלא נראה לבאר, שרבי שמעון בן פזי בא לבאר את שיטת רבי עקיבא ולהכריע כמותו, והנה קשיטת בן עזאי שהעקר רק התורה לבדה, לא נקטנו, שהרי האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לי (בבבא ט"א), וכשיטת בן זמא שהעקר רק לאהב את ה' לא רצו תנ"ל להכריע כמותו, שהרי ה' רוצה ששקנים גם את המצוות שבין אדם לחברו.

וגם קשיטת ר"ש בן פזי קפשוטו, שהעקר הוא הקרבת התמידיו, גם אי אפשר לומר, שהרי הקב"ה אמר לךד (שפת ל'): טוב לי אם אחד שאמה יושב ועוסק

שפתיבו: ו'יצא יצחק לשיח בשדה' והנה זה בזמן שאלעזר חזר מתוך עם רבקה, ובזמא יצחק הודה לה' בתפלתו על האשת חיל - רבקה, שזנתו לו, אם פן תפילות מנחה היא הודאה על האשה.

ובכל קרבן מקריבים את החלב והדס על גבי המזבח, ונראה לבאר שהם פנגד האיש והאשה, ששכפמקריבים את החלב, נזכרים בחסד שה' הביא לאדם את השפון פכרעו עצמותיו, שעל ידו הוא יכול להיות את עצמותיו בלי פכאים ו'לעשות את הפעולות שהוא צריה לעשות, ואם פן החלב ובשר הקרבן הם פנגד האיש שהוא החלק המעשי, שעושה בעצמו את מצוות התורה.

ובירומת הדין נזכרים בחסד ה' שנותן לנו דם שאזים בגופנו ומחיה את כל הגוף, ואם פן הדם של הקרבן הוא פנגד האשה, שכשם שהדם מחיה את הגוף, כך האשה מעודדת ודוחפת את החלב לעבד את ה', וכמו כן, החלב מזכיר את חסד ה' שנותן לאדם את האבא, שפמינו הבן קבל את הלבו, והדין מזכיר את חסד האמא, שפמינה הבן קבל את האדם (זה

לא), ו'איו פפרה אלא גדם' (ובחיים ו), הדם הוא זה שמעלה את הקרן לרצון, כי מהאמא מקבלים את ירושת המהדות והיראת שמים.

להעריך כל אבר

ואם כן, דרך הקרננות האדם בא ל'אהבת לרעה כמוז', כי מהקרננות הוא בא להעריך את מתנת האשה שנתן לו ה', ונמצא, שרבי שמעון בן פזי שאומר שהעקר הוא המידות, מביאר אף וקה אדם

עצות מתוקות

האבא צריך ללמד את בנו יראת שמים, ולא רק בזמן למוד התורה, אלא גם עת האכילה היא עת הכשר גדולה ללמדו יראת ה', כי גדולה לגימיה שמקרבת (סנהדרין 105), ו'איו הסתה אלא באכילה ו'שתייה' (חיותי), שהאכילה מקרבת את לב הילד לאבא ונתנת לאבא הורמנות להסית את לבו לדרך הישה ולכן, בעת שמאכיל את בנו, ולמד אותו שכל אכילה היא חסד ה' גדול, שבא את האמא שיש בה טוב לב למרח לקנות ולכשל את האכל, וילמד את בנו שהאכל שהוא אוכל נברא על ידי הוצרו הממחה הבורא יתברך, שיצר גם את החורים שלו ואת כל הטוב שיש לו, ונזקק בעת האכל, הילד יכול להבין זאת יותר.

מתיקות החגים בזכות הנשים הצדקניות

ללמדנו שכל המענינות הטובים שיש לעם ושראלי במישהו כל הדורות הם בזכות הנשים הצדקניות, שיש דוגמת רחמינית שרק הן בתם לבן עם ה' וכולות ללמד את גלדי ישראל.

חנכה גם היא נעשה על ידי אשת חיל יהודית, ומג הפורים על ידי אסתר המלכה, ונג הפסח והשבועות גם הם זכר ליציאת מצרים ועל ידי יציאת מצרים, שנעשתה בזכות הנשים הצדקניות.

בעת יתרון מה ששאלנו פתח דברנו, שמיני אחרת פרושה ירושה והמועדים, נאמרה פרושה נדרים בקרשנתנו, ובה מבארת התורה שהאיש מפר את הנדר של אשתו או של בתו, ללמדנו, שאינם יש כח לאשה בפייה להחזיר את האמונה התמימה והיראת שמים לדורות הבאים, אבל פרושתו אומרת שהאיש הוא קובע על נדרי אשתו ובתו, ללמדנו שיש כח וחוכמה קדושה לאיש ללמד את האשה יראת שמים ודעת ה', ולעצור אותה ולמנוע ממנה מלקחת בנדרכים לא טובים.

עוד יש לבאר מה שכל החגים והמועדים מקורים בסמיכות לפרשת בנות צלפחד, שבה התבארה מעלת האשת חיל וכו', שיש בקר ללמד שכל החגים נתנו לנו בזכות הנשים הצדקניות כבנות צלפחד המוקרות לפני כו, שהרי בזכות נשים צדקניות יצאנו ממצרים וזכינו למועדים שהם זכר ליציאת מצרים.

ראש השנה זהו יום של תקיעת שופר, כמו שכתוב: "יום תרועה יהיה לכם", ועל ידי נתיחת האזני בשופר, זוכרים את מתנת הנשימות שה' יתברך נתן לנו בכל השנה, ובה נזכר האיש במתנת האשת חיל שנתן לו ה', שמתנהגת באריכות אפים כלפיו ודואגת למלאות את כל משאלותיו.

יום כפור הוא יום של מחילה וסליחה, ואת סוד המחילה מצינו אצל בנות צלפחד שהתדידו על חטא אביהן וה' קבל את תשובתן, ונדר זה נקרא ממונת הפתח גדול, שצרי שתהיה לו אשה ביום הכפורים כדי לקיים "וכפר בעדו ובכעד ביתו", כי מתקשים - בנות צלפחד, לזמרים את יסוד התשובה.

מראות הישועה

חג הסוכות הוא כנגד הסכות שהיו לנו במדבר בצאתנו ממצרים, וכל היציאה ממצרים היתה בהצללה נשים צדקניות ששבעו את הגברים שלא להפטר ממונת פרושה וברכה על ידי המראות, שנגד זה היה בבית המקדש את המראות הוצבאות, כדי להזכיר לכהנים הברית הטוב לאשת חיל שהשתמשו במראות ובזכותן נולדו אבותיהם ובזכותן יצאו אבותינו ממצרים (פסוקי בריש").

ואפילו עמקם, שהיה גדול הדור, טעה בזה וסבר שעדיף שלא לשא אשה, ובכך היה עלול להפסיד את משה רבנו, ורק על ידי מרים ששקנעה אותו להשיב את אשתו, נולד משה, ובזכות זה וכתה מרים שהמים היו לעם ישראל בזכותה, בברכה של מרים.

מענינות האמונה

והקב"ה סבב פזאת טעות לגדול הדור עמקם, כדי

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, זכנו לקיים ו'אהבת את ה' אלמדי... ושננתם לבניך', בכך שנשנו לבנינו דברי אהבת ה' על החסדים שאתה עושה אתנו, וזכנו שיתקבלו לבנינו על לבם כאמן שהם יאהבו אותך בכל לבם ונפשם, וכל תענוגות העולם הזה לא יהיו שרים בעיניהם מאומה, למול התענוג הגדול של האהבתך וקרבך, ובכך נשאר לבנינו ירושה גדולה ועצומה של יראת שמים, שתזכה אותם בנכסים איריים בעולם הבא, ולכל טוב בעולם הזה, ונזכה להתענג עליך בכל עת, אנו וזרענו וזרע זרענו עד עולם אמן סלה.

"ופרו מתוק לחכי"

מהו המטמון שטמון בירידה?

פתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 855595@gmail.com או בהודעה קולית בקו קול מתיקות: 073-313-4395. בצירוף שם, כתובת וטלפון | הזוכים מפרשת בלק; שמואל קגן, ירושלים: נחום משולמי, בני ברק.

הירוש האמת

ובכך שהאיש מכניס גלב אשתו דברי אמת ויראת שמים, היא תוריש ויתלמד זאת לילדיה, ודברי החזק המאונה ובריות שמים שאדם אומר לאשתו, והיו לו בעצמו לתועלת בעת שהוא עצמו יתנסה, שהיא תזכיר לו מהדברים שהוא חזק אותה.

וזהו הבאור בפסוק "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה", ש'שרה שמעת פתח האהל', ש'למישהו שנים רבות שמעה את דברי האמונה ודעת ה' מבעלה הגדול אברהם אבינו, היא היתה מלאה ביראת שמים וכן יקלה להזכיר לאברהם את הדעת האמתית שלמדה עקבו, שצרי לגרש מהבית את הגג הרע - ישמעאל, כדי שהירוש תעבר לבן האמת והקדוש יצחק אבינו, שהוא הירוש האמת שירש מאברהם את נכסיו הרוחניים והמשמיים.

כאבי ראש כלל.

באותו יום, הבדוק של התפילין שלי מטלפן לאבי ואומר לו שהתפילין מוכנות, היתה בהם טעות במילה "והחיי" שהח"ת והוא"ו היו מתבררות, והתברר שבדיק ביום שהוא תקן את התפילין, נעלמו לי כאבי הראש.

"אודה ה' מאד בפי בתוך רבים אהלנו"

המשך **מתיקות הניסים** שלחתי את התפילין לסופר ממחה, והוא הביא לי תפילין חלופיות ואמר שבעוד שבוע יגיעו התוצאות של הבדיקה. למעשה זה התעכב, ובאחד המימים, לפתע אני מרגיש שכאבי הראש נחלשים והולכים והיה זה בלי שום פעולה מצדי, ולמחרת, קמתי במסדה' ה' ליום חדש בלי

לשכת למ לומדי תורה יא לאור חילק אחרון. המישים את סדרת 'מתיקות המועדים' שביכשה את לכותיהם של רבבות מערי ישראל בארץ ובעולם. הכרך החדש מביא אליכם סיפורים ושיחות מתוקים מדוב על ימי בין המצרים ושבעה נחמתה, על צער גלות והחורבן ועל התקווה לטוילה העתיד. מפי של האור רבי מנחם ברוך יאיוע שליט"א. מעורר את הלב, מנחם ומזכור את הנפש.

המחבר: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א
העורך: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א
המאייר: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א
המפיץ: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א

המחבר: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א
העורך: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א
המאייר: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א
המפיץ: הרב מנחם ברוך יאיוע שליט"א